

‘‘কৈদৌঙেনো তংদু লৈতাৰা নুমিং’’

ইমা লৈবাকীদমন্তনি উশম ধৰমেদ্ৰ

নাৰ্কো টেৱেৰিষ্ট কুকি খৃৎপু খৱনা তৌগে মতাগুম মণিপুৰগী মীয়াম থোইদোক্ৰা অতল্পনা মীতৈশিংদা তংদু লৈতাদৰা লৈহন্দুনা ৰানা হিংহল্পক্লিবসি চহী অনী ফাজিল্লক্ৰে। উনা-উনা হৌখি, ৰানা-ৰানা মতম লৌখিখিবা খঙহৌদে। ‘ইনাকখুনবা তৱানা লায়ৱৰা অমা শৌগৎপা ঙুমদে’ হায়নৈ অহলশিংনা। ফনা তেংবাঙ ফংলবসু কুকি লাননা লাঞ্জেম্নাহল্লিবশিংগী আৰাৎপা মেনশিনবা ওল্পেই। ইশানা শূজৱগা হিংজৰা প্ল্ৰি, মনগেৱা-খীগেৱা ইশাগী য়ুমদা পোখাজৰা মদুদগী হেমা নুংঙাইবা কদাইদগী ফংলুনি। পুম্নমকসিগী মথক্তা লৈঙাক্ৰা পীৱিৰা তেংবাঙ খৱসিনবু ওইৰা যাবৰা। দবল ইঞ্জিনগী লৈঙাক্ৰুনা, হৌজিকপদি ইঞ্জিন মচাদু মতাইদা থমশ্ৰে, অসুক শাংলৰা মতমসিদা লাঞ্জেম্নাৰিা মীওইশিং মশা-মশাগী মৱমদমদা হঞ্জিৱৰা অকনৰা থবক পায়খৎপগী মহত্তা মতম খৱগী শাইলাংফম লৌনৰা য়ুম শাবৰোমদা কোক থাদদুনা লৈৱি। য়ুনিয়ন লৈঙাকসিনা কুকি টেৱেৰিষ্টশিংগী মথক্তা খৃৎ থাৰা ঙমদ্রিবসি কৱিগীনো। ৰাহংসি হংদুনা লাক্লি মীয়াম্।

ইন্দ্রয়্যগী য়ুনিয়ন লৈঙাক্লি হোম মিনিষ্টৱ অমিট শাহ য়াওনা মশক নাইবা লুচিবশিংনা খোন্ধিৰা লানসিগী মতাংদা তোঙান তোঙানৰা ৰাফম ফোঙদোক্তুনা লাক্লি। মণিপুৰ হায় কোৰ্টকী সেদুন্দু ত্ৰাইব ষ্টেটসকী মতাংদা তাখিৰা ৱায় অমনা ইৱমদমসি শোকহনবনি হায়দুনা হন্দক্তা মণিপুৱদা পি আৱ থন্দ্বগী অয়াৰা পীনবগী মতাংদসু শেংদোকখি। মমাঙথক্তা আইন কায়না চঙশিল্লকখিৰা মীতোপশিংগী খৃৎ য়াওইসু হায়খি। অদুগা অমুকসু কাঙল্পকী ঈৱাংনি হায়দুনা নেজ্ৰলাইটকা চাংদম্বৰা যাৱেইসু ফোঙদোকখি। মৱাল শুক্লৈ লৈজদৰা মীতৈশিংসু নমদুনা লানসিদা চিংশিন্দুনা য়াওহল্লি। হৌৱকপা মতমদা ষ্টেট লৈঙাক্লি অহোৰা-অশোয়ৰা খৱা লৈগ্ৰবসু মতুং তাৱকপদা নেশনল সিকুৱিটিদা শিংখৱক্লিবসি য়ুনিয়ন লৈঙাক্ৰা অটোৰা হৌদাং লৌদুনা নাৰ্কো টেৱেৰিষ্টশিং

অসি লাকশিনফম থোকপনি। অদুবু তৌদে। য়ুনিয়ন মিনিষ্টৱ কিৱেন ৱিজিভুনা মণিপুৰগী তংদু লৈতাদৰা খোন্ধিৰা ঈৱাং অসিনা নোৰ্থ ইষ্টকী মশক থীহল্লৈ কায়না মতম খৱগী মমাঙদগা ফোঙদোকখিৰা ৰাফমদু ওল্পোক্ৰা হৌদাং য়াওদৰা লুচিৰা অমনা ঙাঙফম থোক্তৰা ৰাফম্। মীতৈদি মতম পুম্নমক্তা ঈংনা-চিক্ৰা লৈজৰা পাশ্মী। কনাদসু ঈং-তগ্ৰা থুগায়নৰা হোংনৱুদে। অসুক শাংলৰা মতমসিদা য়ুনিয়ন লৈঙাক্তা মশক থোকপা থবক অমত্তা ঈৱাংসি লৌইশিল্লৰা লৌখৎপসু উদে। মমাঙ চহীদা য়াম্মা কাঙলূপ নাইৰা মওংদা নাগা এম এল এশিং, মীতৈ এম এল এশিং, কুকি এম এল এশিং কায়না খায়দোক্ৰগা দেল্লীদা উনদুনা ৱাৱী শানবগী থৌৱাং লৌখৎখিবদুসু অদুমক মহয় য়ানখিদ্ৰে। মতম-মতমগী লৈঙাক্লি লুচিবশিংনা মণিপুৱদা লাক্ৰুনা কুকি কাঙল্পকী, মীতৈ কাঙল্পকী মী ওইশিং উনদুনা মখোয়না থেংনৱিৰা অৰাবশিংগী মৱমদা ৱাৱী-ৱাতাই তৌবীৰৰা এথোয়না থেংনখি। অদুবু হংনীংলিবদি কয়াম অওনৰা অনৌৰা মায়ওন উৰা ফংলবগে হায়বসিনি। কুকিশিং অসিসু অঙকপনি লৈবাকী ৱায়েল চুল্লি পায়ৱিৰা সূত্ৰিম কোৰ্টকী জজদুবু মীতৈনি হায়দুনা মখোয়গী এৱিয়াদা চঙহনখিদে। মদুনা মৱী লৈনৱিৰা কোৰ্টকী কাঙবুদুনা কৱি এজ্ঞন লৌখৎগ্ৰবগে হায়বসি মীয়াম্। খঙনীংলি। হন্দক্তা সিভিল সোসাইটি ওওনাইজেশনশিংগী মীহ্ংশিং তংদু লৈতাৰা লাক্ৰবগী খোঙথাংদা মিনিষ্ট্ৰি ওফ হোম এসেম্বলসনা অৱাংফম ওওন্দুনা দেল্লীদা ৱাৱী শানখি। মখাদি কৱি। মখাদি অমুক কুকী লুচিবশিং মৱোল লৌনৰা হৌৱক্ৰে। মণিপুৱদা তংদু লৈতাৰা পুৱকপা মখোয়না পামদে। অদুমক ঈৱাং লৈহনৰা পাশ্মি।

নাৰ্কো কুকি টেৱেৰিষ্টশিংনা নমদুনা থোকহনখিৰা লানসিনা মীতৈশিংদা নঙনা লমদমসিদা খুন্দাৱিৰা কাঙলুপ খুদিংমক অৰা চৈনা ফংহল্লৈ। ইণ্টৱেন্সি দিসপ্লেন্স পৰ্সন্ (আই দি পি) কয়ামা লৈঙাক্ৰা শাৰা প্ৰিফেৱিকটেদ হাউসশিংদা লৈৰা ফাওৰা ফংদনা কম্যুনিটি হোলদা, লৈকায়গী মান্দবতা ওছোক-ওছোকপা ফীভমদা ৰানা হিংনৱি। ক্লী মুভমেন্ট লৈহল্লগনি হায়না লাউখাকখিবদুসু কৱিসু ওইখিদৱে। কুকিশিংনা খুন্দাৱিৰা মফমশিং মীতৈশিং চঙলকপা যাৱেই হায়দুনা চঙহদ্রি। শিনীংৰা কনাসু য়াওবৱনিনা কনামঙসু চঙৰা ঙমদে। ঝাইদগী ঙক্লিবদি পঙলাপসু লাগুৰা অৰাং সেকমাই হেক হেদোকখিবদা মীতৈশিংগী অশি লমদম ওইবসিনি।

মালেমগী ৰাখল ৰাংথোইবশিং - ১৫ ‘চাৰ্লস ডাৰ্লিন’ (১৮০৯-১৮৮২)

ওফ মেন’ ইৱগে হায়না খল্লকপা তাজ্জা কুমজা ১৮৫৮দা ডাৰ্লিনা ইখঙ খঙাইদনা মাগী ফেল্লো - সাৰ্টিষ্ট অলফ্ৰেদ ৱুসসেল ৱাল্লাসতগী ফোঙদোক্ত্ৰিৰা আৰ্টিকল অমা মঙোন্দা চোক তৌবীয়ু হায়না থাৱকখি। আৰ্টিকল অদু চহী কয়্য চঙনা হোংনৱগা ইৱকপনি। মদু পাৱ্দৰা ডাৰ্লিন খংপ্ৰেক খংখিবনি। হায়ৱিৰা আৰ্টিকল অসিনা মানা ইগে খল্লিৰা ‘থিওৱি ওফ ইভোল্যুশন’ গী ৱা মচং অমগুম উখি। তৌবতবু ৱাল্লাসকী আৰ্টিকল অদু য়াম্মা থাজনীংঙাই ওইৱবসু খুদমদা য়ৃফম দীদৰা ইতাও তাওৰা ওইনা খনখি। অদুবু শুক্লৈ লৈতবদনীদি মানা খৱা ফোঙদোক্লিবনো খৱদি লৈৱৰা মচাকশিন খন্দুনা অয়েংপা ওইগদৰা ৱা অমত্তা ফেন্জিল্লৰা তৌদনা ফোঙদোকহনখি। মৱক অসিদা লিয়েন্স অমদি হোককেৎসু ইৱম অসিদা থৱায় য়াওশিল্লকখি। লম অসিদা মাঙজিল থানা চঙশিল্লক্লিৰা ডাৰ্লিন অমদি ৱাল্লাসপু মখোয় মশা মশাগী অইৰা অমদি মখোয় মখোয়না থিগৎলুবদা ফংলক্লিৰা মচাকশিং অদু ‘লিভিঅান সোসাইটি’ দা পাথোক্পীনৰা চোৰাউ পীৱকই।

কুমজা ১৮৫৯গী নবেব্ৰ ২৪দা ডাৰ্লিনগী লাইৱিক ‘ওৱিজিন ওফ স্পেসিস বাই-মিল ওফ নেচৱেল সিলেক্চন’ ফোঙখি। কোপি মশীং ১২৫০ পুথোকপদা লাইৱিক ফোঙৰা নুমিং অদুমত্তা লৌহিনা শিৎখি। হায়ৱিৰা লাইৱিক অসিদা মীওইবনা হৌৱকপগী মৱমদা য়াম্মা মচা খায়না ইৱি। মাগী থিওৱি অসিগী মতুংইমা মীওইবগী হৌজিক ওইৱিৰা শক্তম অসি যৌৱকপদা চহী মিল্লিমন কয়্য চংং। অষ্ট্ৰেলোপিথেকসকী শক্তমদগী হৌৱগা হেহো হেবেৰ্চসি, হেহো ইৱেষ্টস, নিপান্দৱথেল মেন অমদি হৌজিকী মীওইবগী মশক অসুগ্মা মথং-মথং ওইৱক্লিবনি। লাইৱিক অসিনা অলফ্ৰেদ নুট্ৰদনা অটোৰা ইথিল অমা পীখি। লোয়ননা ইভোল্যুশন হায়বসিগী অটোৰা ঈহৌ অদুসু শাগৎপা হৌহনখি। অদুবু লাকশিনবগী পান্সল ষ্লৌৱিৰা অখঙ অইহ ওইনদি মাগী মাগী লম্বী অমমদমা শক্লাইৱৰা কয়্যনা য়েংনৰা, শাউনৰা কয়্যনা মালেমগী ইণ্টেলেকচুএল ফোৱম কয়্যদা ঈৱাং থোকহনবগী হৌদোকসু অদুম থোকখি। মালেম খৃৎশেম হায়বসিদা অঙকপা কয়্যবু মমুং তানা খঙননৰা নৈনৰা হায়বসিমক্তবু থাজৱিৰা মীগা থাজৰা ৰাংলিৰা মীশিংগা য়েংনন্দনিদে হেমা চুহ্মা মহয় ফংলোইদৌৱবনি। মতম অদুগী মী অৱিৰশিংনা থাজনদুনা লাক্লিবদি লাইগী খৃৎশেম হায়বসিনি। মসিগী মৱম্মা এথোয়গী ইপা-ইপু হায়ৰা ৱাইহসিদি লৈৱগা ইপা-ইপুদগী মাঙদা ওইৱমগদৰা মশক্তু মায়দনা খনৰা লৈৱমদবননি। অদুবু ডাৰ্লিনদি পোৎশিং অসি হৌৱকপগী মশক্তুগা হৌজিকী মশক্তা খেম্ফম থোকই হায়বগী থিভিনবদা ফংলকপা মচাক য়াওৰা লাইৱিক অমা পুথোকচৱক্লিবনি। মসি মতম কুইনদগী থাজনৱিৰা অদুগা ওম-তেনবনি হায়ৰা কাঙবুনা ডাৰ্লিনদা অতল্পনা শীংনৰা হেনগৎলক্লি। মাৰু য়েথীনৰা কয়্য থোৱকই। ডাৰ্লিনদা এটেক তৌনৰা হোংনৱকই। অতল্পনা ডাৰ্লিনবু য়োংগাওগী শক্তমদা কাটোন ওইনা

হন্দক্তা কৈশাম্পাংতগী মাঙখিৰা নহাদু কমদৌশ্ৰে। প্ৰসিদ্দেণ্টস ৱলনা অওনৰা অফৰা খৱদি পুৱক্দৰা খল্লুবনি অদুবু ইউ উৱক্ৰে। শৈনৌগী ওইনা লৈৱি হায়ৱগা শুংংহৌ হৌগৎলক্তনা তোকাখিৰগী হৌদৌদু তাগদৌৱিৰৰা খঙদ্ৰে।

লানসিনা মৱম ওইদুনা শেল-থুমগী ফীভম হায়ফেং থীনা শোকচিনগ্ৰৰা ইৱমদমনি। কৱৰাৱ মচা-মচা তৌদুনা য়ুম পুজৱম্মা কয়্য খৃৎ থানৱবনি। নাকল অমৰোমদা, ঙক য়োনৰা পাশ্মদৰা মীওই খৱনা ঈৱাংসিগী খুদোংচাৰা লৌদুনা নঙৰা পাট্ৰেন্ৰা শেল তানবগী থবক চখদুনা মীচম মীয়াম ৱাহনবগী থবকসু চখৱবনি। অমুকসু ফৌমায় চাবী কয়্যনা তৌৰা য়াৰা কৱৰাৱ তৌদুনা শেঙ্গাও চোৱৱি। চম্মা হিংজৰা শূজ-নোমজৱিবশিংগী প্ল্ৰিদি অৰাবগী মথক্তা অৰাবনি। মীওইৰা হায়বসি অফৰা লৈবগী ফঙবসু লৈবনি। মালেমগী অনীগুৰা লাঞ্জাওগী অকনৰা লানফমশিংগী মনুংদা অমা ওইখিৰা মীতৈনা ‘জপান লান’ হায়ৱগসু খঙনবদুনা মীয়াম্মা মথৱায় হিংনৰা অৰাপ-অৱাগ্ৰা লৌজিং লোয়াদা লাঞ্জেম্নাখিৰা মতমদুনা লুৎ-পাৎ তৌৰা মীওই খৱদি ইশ্ফাল ময়েলদা তৌৰা য়াৰা লুট তৌদুনা শেঙ্গাও চোমবগী ৱাৱী ঙসিসু অদুমক অহলশিংদগী তানৱিবসিনি। মীগী অৰাৰা উবদা মশাদা থোন্ধবগুম মীগী মতেং পাংৰা মীসু লৈ। মীগী অৰাৰা উৱগা তেংবাংশিল্লৱগা খুদোংচাৰা লৌনৰা হোংনৰা মীওইগী মশীংসু ৰাংতনা লৈ।

লৌশিল্লকপদা, মশাগী তশেং-তশেংৰা হোমলেন্দ লৈজদৰা কুকিশিংনা দ্ৰগ কৱৰাৱ চাউনা তৌদুনা শেনয়াম তানশিল্লগা অহেনৰা শক্তি পুথোক্তুনা মণিপুৰ থুগায়দুনা মখোয়গী হোমলেন্দ শাগৎপা যাৱনি হায়দুনা ‘আইদিয়া ওফ মণিপুৰ’ দা চেংনা থোগোমজৰা মীতৈশিংদা অতল্পনা লান্দাৱকপনি। ঙসিদি মণিপুৰ মীয়াম পুম্নমকসু ৰাৱে। মণিপুৱদা লৈমিমাৱিৰা কাঙলূপ-ফুৰপ খুদিংমক মণিপুৰগী অপুনবগী শক্তমদা শীংনৱক্লিৰা নাৰ্কো টেৱেৰিষ্টশিংসিবু মায়োকমিগদবনি। অসিগুম্মা নাৰ্কো টেৱেৰিষ্টশিং অসিবু নাকোয়ননা য়ুনিয়ন লৈঙাক্ৰা শৌগৎপগী য়োকখৎতুনা থন্দ্বগী হৌওৎসু এথোয়না অদুমক উদুনা লাক্লি। মতাংসিদা এথোয় মীয়াম্মা খঞ্জখিৰা মীহ্ংশিংনা কদাইদা কৱি তৌদুনা লৈগ্ৰবগে। মসিনি হংনৱক্লিৰা। ইৱমদমসি অসুগ্মা সূম তৌদুনা লৈৱবদি কৈদৌঙেনো এথোয়গী ওংদু লৈতাৰা প্ল্ৰি মহিংগী য়াইফৰৰা নুমিং হায়ৰা ৰাফমসি থমজৱি। ●

- ৱঞ্জিং নিংথৌজা -

(হয়গী মখা...) ‘বিগল মিশন’ দগী ইংলেন্দদা হল্পক্লৰা মতুংদা ডাৰ্লিন মহাক্লি খোঙচৎতুগী ডাইৱি অমদি জিওলোজি কেল ওবজৰ্ভেশনিশং অদু ফোঙখি। কুমজা ১৮৩৭কী মে থাদা মহাক্ৰা ট্ৰান্সম্যুটেশন (হোংহনৰা য়াৰা) গী খুৱম কয়্যমক্ৰম ফ্ৰংৰা ঙুমখি। মানা ফ্ৰংখিৰা খুদমশিং অদুগী নোটবুক অমসু শেমখি। ডাৰ্লিনগী য়াম্মা লাইবক ফৰা অমনা কুমজা ১৮৩৮দা ইংলিস ইকোনোমিষ্ট থোমাস ৱোৰ্ণট মালথুসকী লাইৱিক ‘এন এসে ওন দি প্ৰিন্সিপাল ওফ পোপ্যুলেশন’ থেংনখিবসিনি। মালথুসনা ইৱিবসি বাইওলোজিখক্তা নভে। মীওইবনা মীশিং (পোপ্যুলেশন) হেনগৎহল্লিৰা অসিগী মৱমদনি। মীওইৰা অসি জিওমেট্ৰিকেলি হায়বদি ২,৪,৮,১৬... কী মওংদা হেনগৎপা হায়বসিদা চীজ্জাক্ৰা এৱিথমেটিকেলি হায়বদি ১,২,৩,৪... হায়বসিগী চাংদা হেনগৎলি। মৱম অসিনা মহাক্ৰা অসুগ্মা ফোঙদোকই, নেচৱেল সিলেক্টিভ ফোৰ্চ হায়বদি মীশিং কা হেমা য়ামখংলকপা, অমৰোমদা লায়না নংত্ৰগা চাক তাঙবনা খৱা শোনৰা কাঙবুবু মাঙহনখিৰা, খৱা কনৰা কাঙবুনা হিংদুনা লৈহৌৰা হায়ৰা হৌওংসি ওইহনগনি। মালথুসকী লাইৱিকসি পাৱবদগী ডাৰ্লিনদা ‘সিলেক্চন’ গী ৱাখলসি লাকখি। মমৈথংদা ‘নেচৱেল সিলেক্চন ইন স্পেসিসকী আইদিয়া ফজনা মপুং ফাৱকখি। মসিবু ‘সৰ্ভাইভেল ওফ দি ফিটনেস’ হায়না খঙনখি। মৱক অসিদা কুমজা ১৮৩৯দা ইমমা ৱেজৱদকা লুহোংখি। মতুংদা লন্দনগী কেণ্টতা লৈৰা ডাউন হাউসতা লৈখি। মাগী নুপী অঙাংশিংগী হৱাও তয়্যাম্মা মৱক্তা মাগী থিওৱি ওফ ইভাল্যুশন ইনবগী ৰাখল লাকখি। ডাৰ্লিনা অমুকসু চিংনেজু মৌদি মহাক্লি থিওৱি ওফ ইভোল্যুশন ফোঙলুৱগা মীয়াম্মা থাজনবদগী ঈৱাং হৌৱক্তুনা মাগী প্ল্ৰিদা চাউনা শিংখৱকপসু যাৱি। মদুনা হৱাও নুংঙাইনা হিংজৱিৰা মাগী ইমুংদা শাখিৰা চেফু ওইহল্লক্তুনা মীনোক্লি মহ্ংশতা মীকপ মীৱাওখোলতনা থল্লৰা ইমুং ওইহল্লকপসু যাৱিবনি। মৱম অসিনা কুমজা ১৮৪৪দা মানা মাগী নুপীদা অইৰা অমনা খঙহল্লি “কৱিগুম্মা এনা ফণ্ড-নুংদা থোকগ্ৰবদি য়ামত্ৰবদা পাউন্ড ৪০০দং পুথোক্তুনা চাৰ্লস লিয়েল পল্লিশৱদা এগী থিওৱি ওফ ইভোল্যুশনগী লাইৱিক অসি ফোঙদোক্ৰৰা হোংনবীয়ু। মৱমদি মীওইবসি মথক্তা ওইজৱকপা নভে, মায়ৰা শক্ৰেন কয়্যদগী পথাং-পথাং ওইনা শমথৱকপা মশক অমনি হায়বসি এনা যুগ যুগ কয়্যদা নৈনহল্লম্মা পাশ্মী”। মহাক্ৰা ‘থিওৱি ওফ ইভাল্যুশন

পি আৱ : থুস্বা, খাৰা, য়াকপা, শিনৰা পুম্নমক থৌওংনা লেপ্লক্লনি

- ৱানাপ্ৰতাপ য়ুম্মাম -

দেমোক্ৰেসি চৎপা লৈবাক অমদা মীখল পাঙথোল্লগা মীহ্ংশ খন্দুনা মীয়াম্মা য়াৰা মীহ্ংশ অদুনা লীংৰা লৈঙাক্লি মহাউ অদুনা মীয়াম পুম্নমক্লী য়াইফনৰা হোংনবদা মীয়ামগী পুপ্লি কনৰা, লন-থুম ঙাক শেনৰা, লম্বী-থোং, মৈ-ঈশিং, ঈথে-লৌথোং, মহৈলোয়শঙ, অনা-লায়েং অমদি অকনৰা-অশোনৰা নাইদনা লায়ৱৰা-ইনাকখুনৰা খায়দনা চাকথুং-ফিথুংহনৰা অদু মীয়াম্মা খনৰা মীহ্ংশনা লীংৰা লৈঙাক অদুগী মহাওনি।

মীহ্ংশিংগী মৱন্তগী থবক পুৰা ঙমগদৌৰা, ৰাখল লৌশিং লৈৰা, লাইৱিক-লাইশু হৈৰা, লৈবাক্লি ওইৰা থবকু অহানৰা মাঙদা থম্মা, মীয়ামগা লেস্ৰোনা চংমিগাদৌৰা অমবু লুচিৰা খন্দুনা ষ্টেটকী চীফ মিনিষ্টৱ ওইনৱি। মসিমক দেমোক্ৰেসিগী ৱাহছোন্ধি, চংন-পথাপনি। ইৱম অসিদগী নাক-য়েংতা হাইদেৱক্ৰা মাগী ওইৰা থবক্ৰা শেদাল লম্বী ওইনা চখৱক্লৰা লুচিবদু মাগী কাউন্সিল ওফ মিনিষ্টৱ অমদি মীয়ামগী মীহ্ংশিং অমদি ষ্টেট অসিগী মীয়াম্মা অপান্দ্ৰা ওইৱক্ৰে। লৈবাক অমগী ঝাইদগী চাউৰা লৈবাক মনুংগী ৱেব্ৰকা অসি শেঞ্জা-থুমজানি হায়ৰা অসিমদি ১০০দা ১০০ ক্লুৰা ৰাফম্। মৱমদি শেঞ্জা-থুমজা অমদি এগী-মীগী নাইৰা অসিনা মীগা-মীগা নুংশিনহন্দনবগী মৱ চাউনা ক্ল্লি। কৰ্মচাৰি মশেলদা নুংশিনহন্দৰা, মীয়াম মৱক্তা শাউনৰা-মুৱৰা, উশিংনদৰা কয়্য থোৱকই। এগী-মাগী নাইৰা ৰাফম্মা মৱম ওইদুনা মথক থোংৰা মাগী মথক্তা সুপৱতইজ তৌৱিৰা অদু ফাওৰা শব্দ-পদ্ম লৈৰা শিন্দী মচা-মচা ফাওনৰা মাগী ৱা ঙাকপা তৌদনা উশিং হৌওইদৰা কয়্য থোক্তৰা নভে। শিন্দী হায়ৰা লৈঙাক্লি মখাদা লৈৰা পুম্নমক্ৰা পীকপা-চাউৰা থিদনা এগী-এগী মাঙদা তাৱিৰা থবক খুদিংমক মতম চানা-চানা লৌশিনৰা হায়বসিনা পুম্নমক্লী মাঙদ থাগদৌবনি। ঙসি লোয়শঙ কয়্যনা মনীং হল্পক্লিবগী মৱম থৌ মশক খঙদৰা শিন্দী নোংম-নোংমগী হেনগৎলকপনা ওইহল্লকপা অয়্যাহনি। ত্ৰেদ য়ুনিয়ন ওৰ্গনাইজেশন কয়্যমক্ৰম শেমদুনা লোয়শঙ অমদা ওৰ্গনাইজে শন ৪/৫ লৈৱিৰা অসিমক শিন্দীশিংগী ফংফম থোকপা ফংদৰা, তৌবীফম থোকপা তৌবীৱক্তৰা অদু মৱী লৈনৰা ওথোৱিটিদা হায়ৰা-তক্লবগী তঙইফন্দৰা লৈ। মদু কৱিনা ওইৱক্লিবনো হায়ৰা অদুসু হৌদাং লৈৰা লোয়শঙ অদুবু পুৱিৰা মিনিষ্টৱ অমদি হেদ ওফ দিপাৰ্টমেণ্ট অদুনা মতম-মফম চানা থবক পায়খতবদগী থোৱকপা ঙক্তনি। ওৰ্গনাইজেশনগী মৱমদা শেদাল লম্বী থিদুনা ওফিস বিয়াৱৱ খৱনা ত্ৰেদ য়ুনিয়ন অমদি ওফিস বিয়াৱৱশিংবু মশক থীহনৰা য়াওৱকপা পুম্নমক্লি লাইবক থীবনি।

ত্ৰেদ য়ুনিয়নগী মিংদা লম্মাই শেদান লম্বী থিৰা তৌফন্দা থবক্লি। পেন্‌নগী ৰাচৎ-ৱানোঙ্গা কয়্যনা মাগী-মাগী দিপাৰ্টমেণ্টকী থবক তৌফম থোকপদি নোংমা ফাওৰা শৃদনা সেক্ৰেটাৰিএট অমদি

অসিদা মীয়ামগী থাজৰা মাডনবগী মৱম অমনি। ষ্টেটসিগী লোয়শঙ কয়্যদা লৈৰা শিন্দীশিংগী মৱক্তা শেঞ্জা থুমজা তৌৱিৰা অসিসু লৈঙাক অসিবু অমুৰা কালি তৈশিনৰা ওইৱেইদৌবগী মৱম লৈবৰা। কুমজা ২০১৬কী দিসেম্বৱ থাদা লেপখিৰা মিনিমম ৱেজ অদুনা চহী ৮গা থা ৩গী মতুংদা অনৌবনি হায়দুনা কুমজা ২০২৫গী ফেব্ৰুৱাৰী ২৭তা ষ্টেট লৈঙাক্ৰ লাউথোক্পীৱি, ওৰ্দ থোক্পীৱি। মসিমক্ৰা ষ্টেট অসিগী দেলি ৱেজগী মখাদা লৈৰা শিন্দীশিংগী অপেনৰা অমদি ওইৰা নভে। অমবু ওইৱো, অমবু ওইৱো ঙসি মীয়াম্মা খনখিৰা মীহ্ংশিংগী লৈবাক ঙাকউ, মীয়ামগী প্ল্ৰি, লন-থুম ঙাকপী-শেমবীয়ু হায়দুনা ষ্টেট অসিগী মীয়াম্মা শিাখিবনি। প্ল্ৰি, লন-থুম ঙাকপী শেনবীৰা ঙমদ্ৰে, লানসি চহী অনী ফাজিল্লমদাইদা ফেব্ৰুৱাৰী ১৩, ২০২৫দগী প্ৰসিদ্দেণ্টস ৱল চলাইৱে। মহৌশাগী ঈং-তগ্ৰা মতৌ অদু হঞ্জিলহৰা প্ৰসিদ্দেণ্টকী খৃথাংদা মণিপুৰগী গভৰ্ণনা লোয়শঙ খুদিংমক, মীয়ামগী য়াইফ থৌৱাং, চাওখং খোঙথাং খুদিংমক য়েংশিনৰা হৌশ্ৰে। নাৰ্কো টেৱেৰিষ্টশিংনা মহৈৱোয় হাংপা, নুপী অঙাং, অহল-লমন, শিন্দী কয়্য হাংপা, য়ুম মৈ থাৰা, লুট তৌদুনা লম্বী সড়কতা শেল মুনৰা কয়্য অদু ঙাকপা থোৱকপা এথোয়গী খুল ঙাকপা ইচিং-ফ্ৰনাও কয়্যনা মখোয় মখোয়গী প্ল্ৰিগী মাঙৰা তেংৰা খুদিংমক তুদা থল্লম্মা মণিপুৰ মীয়াম কন্দৰা য়াদে হায়দুনা চোংথোৱকপশিংনা পন্দুপ অমা নাইনা খোঙথাং লৌৱকপা মসিসু মহৌশাগী ফীভমদা হঞ্জিল্লক্ৰা খোঙথাং অমনি।

মণিপুৱদা থেঙ্খাং নাইনা কুমজা ১৯৬৭তগী ঙসি ফাওবদা ১১ৱক প্ৰসিদ্দেণ্টস ৱল লৈৱে হায়না লৌৰা যাৱে। পি আৱ অসিগী মাঙজবসু লৈগনি, তেংজবসু লৈগনি। মৱমদি হৌখিৰা মতমগী মাগী মাগী মতমদা পাঙথোল্লক্ৰা থবক কয়্যদুনা খুদম চাংদম ওইদুনা লৈৰা ঙাজনি। ঙসি ইকায়খুম্জৱৰা গভৰ্ণৱ অজয় কুমাৱ তল্পনা মণিপুৱদা কুমজা ২০১৯দগী থবক কৌৱগা ঙসি ফাওৰা ঈশিং মনুংদা লৈচুম থাদবগুম্মা লৈৰা, মীয়ামগী মীহ্ংশিংগী মিৎয়েং শানৰা ঙদৰা, সড়ক মপানগী মীয়ামগী লম কয়্য থোপচিনৰা, মীয়ামগী ওইৱম্মা য়জাং কয়্য লম্মাই মীওই খুজোক খৱগী মথুংতা তাৱিৰা অসিদা পোলিটিজ্ঞ তৌৱিৰা মীয়ামগী মীহ্ংশনা খৃৎ থাৰা ঙমদৰা পুম্নমক কুমজা ১৯৬১গী মণিপুৰ লেদ সৰ্ভে ৱেকোৰ্চ য়েংলাগ থোপাচিল্লিৰা/লৌশিল্লিৰা পুম্নমক তকথোকপা মতমদা গভৰ্ণৰবু মীয়াম্মা কাউদনা লৈহৌগনি। সেট্ৰলমেণ্ট/ৱেডম্মা তেজান তেজানৰা লোয়শঙদা চে অমা তান্দৰা শেঞ্জা-থুমজা কয়্য, ৰাচৎ ৱানোঙ্গা কাঙবুগা তোৱো খাদানৱিৰখিং পুম্নমক য়াদে হায়বগী পাড়া অমা তন্ত্ৰীৰৰা থবক কৌৰা খুদিংমক মতম চানা লৈজতা লাউখাকহনৰা মতমদা প্ৰসিদ্দেণ্টস ৱলগী মহাউ মীয়াম্মা ফংসলু। ৰাচৎ-ৱানোঙ্গা থোকপা পোলিটিজ্ঞ তৌৱিৰা কাঙবু খোঙলাইশিনা মীয়াম্মা তৌৱিৰা ওইৰা নথাক কয়্য অসিদগী নাছেক্ৰৰা মতম লাকপদা পি আৱ থুম্মী খাই, য়াকই, শিল্লি হায়ৰা মাগী মাগী মচং অদুনা মহাও শোয়দনা খেমৱকপা উনি। এথোয় ঝাইনা ইকায়খুম্জৱিৰা গভৰ্ণনা শেঞ্জা-থুমজা, এগী-মীগী য়েংলৈ-মৈলৈ নাইৰা অসিদগী মীয়াম্ ঙাকপী শেনবীনৰা লম্বী থম্বীৱম্মু। ●

পাউচে অসিদা ফোঙজৱিৰা ৰাৱেংশিং অসিগী ৰাখল, মীংয়েং অইৰা মশা মশাগিনি। পাউচে অসিগী ৰাখল্লোন অমসু মীংয়েংগা থোইদোক্ৰা মৱী লৈনদে।